

NGHIÊN CỨU THỰC NGHIỆM CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA NGÀNH GIÀY DÉP VIỆT NAM

An empirical research on factors affecting the competitiveness of Vietnam's footwear industry

PHẠM THỊ OANH

Nghiên cứu này phân tích các yếu tố ảnh hưởng tới năng lực cạnh tranh ngành giày dép Việt Nam dựa trên mô hình phương trình cấu trúc. Kết quả phân tích cho thấy, các yếu tố đầu vào của doanh nghiệp, yếu tố cung ứng và các chính sách của Chính phủ có tác động tích cực tới năng lực cạnh tranh của ngành; trong khi đó nhu cầu và thị trường, chiến lược và cạnh tranh ngành cùng các cơ hội bên ngoài tác động tiêu cực tới năng lực cạnh tranh ngành.

Từ khóa: yếu tố ảnh hưởng, năng lực cạnh tranh, giày dép, mô hình SEM.

This article analyzes the factors affecting the competitiveness of the Vietnamese footwear industry based on the structural equation model. The analysis results reveal that factors such as business input factors, supply factors, and government policies have a positive impact on the industry's competitiveness, while factors such as demand and market, industry strategy and competition, and external opportunities have an adverse impact.

Keywords: influencing factors, competitiveness, footwear, SEM model.

1. Đặt vấn đề

Việt Nam hiện đang đứng thứ ba thế giới về sản xuất giày dép và thứ hai về xuất khẩu giày dép. Mỗi năm, Việt Nam xuất khẩu hơn một tỷ đôi giày sang các thị trường quốc tế, góp phần đáng kể vào nguồn thu ngoại tệ cho đất nước. Với kim ngạch xuất khẩu đạt gần 24 tỷ USD trong năm 2023 và mục tiêu đạt 26 - 27 tỷ USD vào năm 2024 (Ngọc Trần, 2024), Việt Nam đang khẳng định vị thế quan trọng trong ngành giày dép toàn cầu. Một điểm đáng chú ý là phần lớn kim ngạch xuất khẩu ngành giày dép đến từ doanh nghiệp đầu tư nước ngoài (FDI). Các doanh nghiệp FDI có vốn chiếm 77,9% tổng kim ngạch xuất khẩu, trong đó giày dép chiếm 79,3% (Vũ Khuê, 2024). Các doanh nghiệp nội địa, với quy mô nhỏ, thiếu nguồn vốn và lao động có trình độ cao, năng lực cạnh tranh yếu, đang gặp khó khăn trong

việc cạnh tranh với các doanh nghiệp nước ngoài về công nghệ, năng lực sản xuất và quy mô kinh doanh (Vũ Khuê, 2024).

Ở Việt Nam, gần đây đã có một số nghiên cứu về năng lực cạnh tranh của ngành giày dép từ nhiều góc độ khác nhau (Trần Bá Thọ và Nguyễn Hữu Lộc, 2020; Lê Trần Vũ Anh, 2023; Lục Thu Hương và Phạm Thị Oanh, 2023; Phạm Thị Oanh, 2024; Nguyễn Đức Xuân Lâm và cộng sự, 2024; Đào Quốc Phương và cộng sự, 2024). Tuy nhiên, hầu hết các nghiên cứu này chủ yếu tập trung vào đánh giá lợi thế cạnh tranh (Trần Bá Thọ và Nguyễn Hữu Lộc, 2020), xây dựng mô hình lý thuyết về các yếu tố ảnh hưởng tới năng lực cạnh tranh (Lục Thu Hương và Phạm Thị Oanh, 2023; Phạm Thị Oanh, 2024), phân tích năng lực cạnh tranh dưới góc độ

Phạm Thị Oanh, ThS., Trường đại học Công đoàn.